

คู่มือบริหารความเสี่ยง
ด้านทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร

ขอบเขตทั่วไป

บริษัท ทีเอ็มที สตีล จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินงาน กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด บริษัทมีความมุ่งมั่นในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ตลอดจนสนับสนุน และส่งเสริมให้พนักงานทุกระดับมีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ บริษัทจึงได้จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชันเพื่อตอบสนองนโยบายการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นเครื่องมือในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร

วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน

บริษัท ทีเอ็มที สตีล จำกัด (มหาชน) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน ให้สอดคล้องกับนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร ดังนี้

1. เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยมีการเฝ้าระวัง ป้องกัน และบริหารจัดการ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย
3. เพื่อให้มีการติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมอย่างเป็นระบบ
4. เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจในแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชันให้กับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับในองค์กร

ขอบเขตของคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน

คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันฉบับนี้ครอบคลุมการดำเนินงานของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับในองค์กร โดยคู่มือฉบับนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของ “นโยบายและระเบียบปฏิบัติด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน” บริษัท ทีเอ็มที สตีล จำกัด (มหาชน)

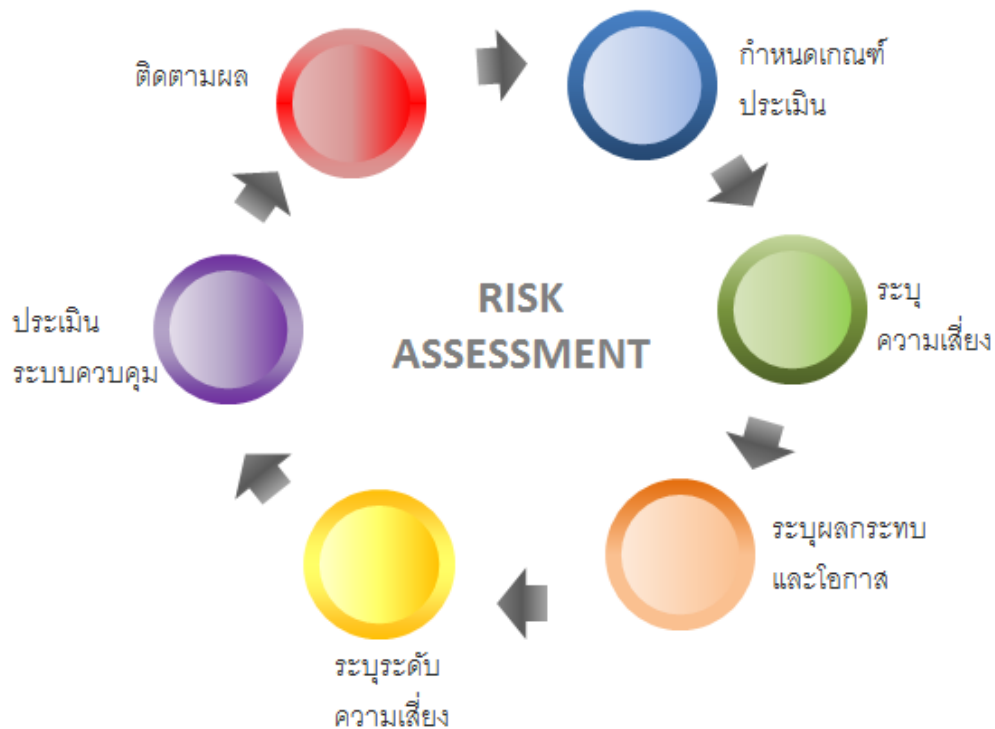
ความหมายของความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน

หมายถึง โอกาสที่จะเกิดการกระทำโดยเจตนาทั้งการให้ และ/หรือการรับสินบน การขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเรียกรับ ช่มชู้ หรือการกระทำใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับองค์กร ตนเอง หรือผู้อื่น

การประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร

บริษัทได้กำหนดกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร โดยมีวิธีการ ดังนี้

- 1) กำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงในด้านผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดขึ้น
- 2) ระบุความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- 3) ระบุผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดขึ้นของความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน
- 4) ระบุระดับความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน
- 5) การประเมินระบบการควบคุมภายใน และกำหนดมาตรการควบคุมภายในเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน
- 6) การรายงานและการติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันความเสี่ยง

1. เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยคณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยอ้างอิงจาก CAC ANNEX 2 - Assessment Guide ดังนี้

1.1 เกณฑ์ประเมินความเสี่ยงด้านโอกาสที่เกิดขึ้น (Likelihood)

	Possibility	Frequency
5 High	เหตุการณ์ที่มีความแน่นอน หรือเกิดขึ้นเป็นปกติในทุกๆการดำเนินธุรกิจ	>1 ครั้ง / ปี
4 Likely	เหตุการณ์ที่เป็นไปได้สูง หรือเกิดขึ้นเป็นปกติในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่	1 ครั้ง / ใน 2 ปี
3 Possible	เหตุการณ์ที่น่าจะเป็นไปได้ หรืออาจเกิดขึ้นได้บ้างครั้งในการดำเนินธุรกิจ	1 ครั้ง/ใน 3-5 ปี
2 Unlikely	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมากในการดำเนินธุรกิจ	1 ครั้ง/ใน 5 ปี
1 Highly Unlikely	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสดังเกิดขึ้นได้ในการดำเนินธุรกิจ	1 ครั้ง/ 5-10 ปี

1.2 เกณฑ์ประเมินความเสี่ยงด้านผลกระทบ ทั้งที่เป็นผลกระทบทางการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Impact)

	Financial Loss from Scandal	Reputation	Customers / Shareholders	Law Enforcement
5 Severe	ค่าปรับ 2 เท่าของมูลค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ หรือ > 1,000 ล้านบาท	บริษัทถูกขึ้นบัญชีต้องห้ามภาพลักษณ์บริษัทติดลบในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี	ถูกผู้ถือหุ้น/ลูกค้าฟ้องต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น	ถูกยกเลิกสัญญา/ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทถูกจำคุก
4 Significant	ระหว่าง 100 -1,000 ล้านบาท	สื่อลงข่าวกรณีต่อเนื่องและสังคมเริ่มให้ความสนใจ	คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทต้องชี้แจงและอธิบายข้อเท็จจริง	ถูกหน่วยงานรัฐตรวจสอบและชี้มูลความผิด
3 Moderate	ระหว่าง 1-100 ล้านบาท	สื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่ข่าวหรือข้อมูลกรณีคอร์รัปชันที่บริษัทเกี่ยวข้อง	ลูกค้า/ผู้ถือหุ้นตั้งคำถามต่อคณะกรรมการบริษัท	บริษัทอาจต้องส่งหลักฐานและเข้าชี้แจงหากหน่วยงานตรวจสอบรับเรื่อง
2 Minor	ระหว่าง 3,000-1 ล้านบาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในบริษัทหรือบริษัท	เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล	เป็นการทำความผิดที่อาจถูกตักเตือน หรือปรับตามค่าธรรมเนียมที่มูลค่าไม่มีนัยสำคัญ
1 Negligible	ต่ำกว่า 3 พันบาท	แทบจะไม่มี	แทบจะไม่มี	แทบจะไม่มี

2. การระบุความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

เป็นกระบวนการที่คณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้รวบรวมและระบุความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันจากผู้บริหาร หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงานทุกสังกัด ร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ หรือกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงโอกาสหรือเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการกระทำอันเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยคณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน อาจระบุความเสี่ยงโดยคำนึงถึง

- 2.1. สภาพแวดล้อมการดำเนินงานภายในหน่วยงานต่างๆ เช่น โครงสร้างองค์กร รูปแบบการบริหารงาน การมอบหมายหมายงาน การปฏิบัติงานตามขั้นตอน และการติดต่อประสานงาน ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เป็นต้น
- 2.2. สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่นอกองค์กร โดยต้องคำนึงถึง นโยบายภาครัฐ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ เป็นต้น

วิธีการและเทคนิคในการระบุความเสี่ยง มีหลากหลายวิธีซึ่งคณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน อาจประสานงานให้แต่ละหน่วยงานเลือกใช้ตามความเหมาะสม ดังนี้

- 1) การระบุความเสี่ยงโดยการรวมกลุ่มระดมสมอง เพื่อให้ได้ความเสี่ยงที่หลากหลาย
- 2) การระบุความเสี่ยงโดยการใช้ checklist ในกรณีที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร
- 3) การระบุความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์สถานการณ์จากการตั้งคำถาม “ what-if ”
- 4) การระบุความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในแต่ละขั้นตอนที่สำคัญ

3. การระบุผลกระทบและโอกาส

จากความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน ที่ระบุได้ข้างต้น สามารถนำมาพิจารณาประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่เกิดขึ้น (Likelihood)

โดยผู้ประเมินควรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ สำหรับเทคนิคการให้คะแนนระดับการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละความเสี่ยงนั้นอาจใช้คะแนนเสี่ยงข้างมากในที่ประชุม หรือให้แต่ละคนเป็นผู้ให้คะแนนแล้วนำคะแนนนั้นมาหาค่าเฉลี่ย เป็นต้น ทั้งนี้มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 พิจารณาโอกาส / ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส / ความถี่ที่จะเกิดนั้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- 3.2 พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ตามเกณฑ์ที่กำหนด ว่าว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด

โดยใช้ตารางด้านล่างนี้ เป็นแนวทางในการประเมิน

Business Activities	Risk Type	Corruption Risk Description	Likelihood	Impact	Risk Score	Key Controls already in place	Residual Risk	Further actions to be taken to further minimize risk	Risk Owner
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				

4. การระบุระดับความเสี่ยง (แผนภาพความเสี่ยง)

นำความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน ตามที่วิเคราะห์ได้ในข้างต้น (ผลกระทบและโอกาส) มาใส่ในแผนภาพความเสี่ยงตามเกณฑ์ เพื่อนำมากำหนดมาตรการควบคุมภายในเพิ่มเติม หรือการป้องกันความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชัน

Impact	1	2	3	4	5
	Highly Unlikely	Unlikely	Possible	Likely	High
Probability	Unlikely				
5 Severe	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4 Significant	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3 Moderate	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2 Minor	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1 Negligible	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

5. การประเมินระบบการควบคุม และการควบคุมภายในเรื่องความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

การประเมินระบบการควบคุม หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมการดำเนินงาน ได้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชันที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ซึ่งเป็นขั้นตอนในกระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งควรดำเนินการหลังจากที่ได้มีการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงเรียบร้อยแล้ว

การควบคุมภายใน เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในทุกกระบวนการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารของแต่ละสังกัดจะต้องออกแบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับกระบวนการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อลดความเสี่ยงด้านทุจริตคอร์รัปชันจากการที่ได้ร่วมกันประเมินความเสี่ยงไว้แล้ว ตลอดจนดำเนินการสื่อสารให้มีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมที่ได้กำหนดขึ้น ซึ่งโดยทั่วไป การปฏิบัติงานตามปกติจะต้องมีการควบคุมโดยธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานอยู่ เช่น การกำหนดระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกำหนดวงเงินและอำนาจในการอนุมัติ การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลหรือทรัพย์สิน การกำหนดนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการทำธุรกรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท โดยให้ถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นต้น ทั้งนี้ทุกหน่วยงานต้องจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือระเบียบการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร ในทุกกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้บริหารของแต่ละสังกัดสามารถสอบทานและอนุมัติการดำเนินงานตามอำนาจการอนุมัติ โดยคำนึงถึงการแบ่งแยกหน้าที่ของบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส เป็นอิสระ และสามารถช่วยป้องกันหรือตรวจพบความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันได้ รวมทั้งจัดเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ในช่องทางที่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงได้

นอกจากนี้ผู้บริหารในแต่ละสังกัดควรทบทวนขั้นตอนปฏิบัติงานหรือระเบียบการปฏิบัติงานเป็นประจำ อย่างน้อยทุก 2 ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการทำงานอย่างเป็นสาระสำคัญ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือระเบียบการปฏิบัติงานนั้นสอดคล้องกับหลักการควบคุมภายในที่ดีและการปฏิบัติงานในปัจจุบัน

การควบคุมภายในสำหรับการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

บริษัทได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานอย่างชัดเจน มีการทบทวนอำนาจดำเนินการและการอนุมัติให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรและการปฏิบัติงานในปัจจุบัน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม ในส่วนของการทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการทำข้อตกลงทางการค้าที่มีลักษณะเป็นธุรกรรมระหว่างบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยให้ฝ่ายบริหารสามารถทำธุรกรรมหรือข้อตกลงทางการค้าที่มีลักษณะเป็นรายการระหว่างบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกันตามความหมายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ธุรกรรมหรือข้อตกลงดังกล่าว ให้เป็นไปในลักษณะการดำเนินการทางการค้าปกติที่มีข้อตกลงไม่ด้อยไปกว่าการทำธุรกรรมกับผู้อื่น และกำหนดให้จัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมหรือข้อตกลงดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัทรับทราบภายในเวลาอันสมควร หากบริษัทมีการทำรายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งเกิดขึ้นในอนาคต บริษัทจะจัดให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายการดังกล่าว หากคณะกรรมการ

ตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่เกิดขึ้น บริษัทจะจัดให้มีบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษ เช่น ผู้สอบบัญชี หรือ ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน หรือสำนักงานกฎหมาย ที่เป็นอิสระจากบริษัทและบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกันดังกล่าว

ทั้งนี้บริษัทได้มอบหมายหน้าที่ให้คณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร และ/หรือหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอก (Out Sources) เป็นผู้ประเมินความเพียงพอ ความเหมาะสม ตลอดจนความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการควบคุมภายในขององค์กร พร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุง/พัฒนาการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถป้องกันและตรวจพบความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันที่อาจเกิดขึ้น โดยคณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร และ/หรือหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอก (Out Sources) ต้องหาหรือผลการตรวจสอบกับผู้บริหารของหน่วยงานที่รับการตรวจ เพื่อทำความเข้าใจและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการบริษัทผ่านคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6. การรายงานและการติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันความเสี่ยง

คณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ต่อประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นประจำทุกปี แล้วแต่กรณี และให้รายงานต่อคณะกรรมการบริษัท ผ่านคณะกรรมการตรวจสอบในการประชุมที่จะจัดขึ้นครั้งถัดไป เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีการสอบทานแนวปฏิบัติ และการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

การติดตามผลการดำเนินงาน เป็นการติดตามผลการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม หรือควรปรับเปลี่ยน ซึ่งการติดตามผลดังกล่าว ควรดำเนินการโดยผู้บริหารและบุคลากรภายในหน่วยงานเอง และในบางกรณีอาจให้ผู้เชี่ยวชาญอิสระจากหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมช่วยในการติดตามเป็นครั้งคราวได้ สำหรับความถี่ในการติดตามผลการดำเนินงานกำหนดให้มีการติดตาม และรายงานผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

การบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน

หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับขององค์กรนำไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ ระเบียบปฏิบัติ และขั้นตอนในการปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวได้รับการออกแบบให้สามารถป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ประเมินผลกระทบ และกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานในองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

องค์ประกอบหลักของการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ขั้นตอนที่สำคัญได้แก่

1) มาตรการป้องกัน (Prevention)

มาตรการป้องกันเป็นการพิจารณาความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันและหาวิธีการป้องกันผ่านระบบการควบคุมภายในเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น โดยมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงอาจมีการติดตามปัญหาการทุจริตที่เคยเกิดขึ้นแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

1.1 การสื่อสารและการจัดอบรม

เป็นสิ่งที่จำเป็นในกระบวนการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายและคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กร ตลอดจนการสื่อสารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

คณะทำงานด้านการสื่อสารและรับแจ้งเบาะแส มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำแผนและดำเนินการสื่อสารนโยบาย มาตรการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และคู่มือต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้แก่คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ตลอดจนบุคคลภายนอก โดยกำหนดช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เช่น วารสารภายในบริษัท (TMT Magazine) แผ่นป้ายโฆษณา (Poster) แผ่นพับ (Brochure) การอบรมในห้องเรียน การเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่าน E-learning / E-Document การประชุม (Meeting) และช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line@ และ Facebook เป็นต้น โดยแผนงานและช่องทางการสื่อสารดังกล่าวต้องได้รับการทบทวนและอนุมัติโดยฝ่ายสื่อสารองค์กร และแผนการสื่อสารต้องครอบคลุมถึงการจัดอบรมปฐมนิเทศให้แก่พนักงานใหม่ และจะต้องมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

1.2 การสอบทานประวัติของบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสียทางธุรกิจ

การสอบทานประวัติของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมีประสิทธิภาพ โดยบริษัทอาจมอบหมายให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ทำหน้าที่สอบทานประวัติของบุคลากรก่อนการจ้างงาน หรือหน่วยงานอื่นทำหน้าที่สอบทานประวัติของผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจก่อนการทำสัญญาหรือธุรกรรมระหว่างกัน โดยการสอบทานดังกล่าวให้ดำเนินการอย่างเหมาะสมและอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร จะต้องจัดทำรายงานการทำธุรกรรมที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2) มาตรการตรวจพบ (Detection)

การตรวจพบการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรมักจะมาจากการให้ข้อมูลของพนักงาน หรือบุคคลภายนอก การกำหนดกระบวนการแจ้งเบาะแส (Whistle Blowing Process) จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการแจ้งการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้มีการตรวจพบและรายงานการกระทำที่อาจเป็นเหตุแห่งการทุจริตคอร์รัปชันอย่างทันท่วงที ซึ่งควรจะต้องมีหลายช่องทางการติดต่อ และที่สำคัญที่สุด คือบริษัทจะต้องสามารถรักษาความลับและรับรองความปลอดภัยให้กับผู้แจ้งเบาะแสได้

นอกจากนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการตรวจพบการทุจริตมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องมีการสอบทานมาตรการดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยทุกปี

3) มาตรการตอบสนอง (Response)

มาตรการตอบสนองต่อการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นมาตรการแก้ไขและเยียวยาผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งเป็นการหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นซ้ำอีก โดยมาตรการตอบสนองต่อการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย การสอบสวนภายใน การลงโทษและการเยียวยา และการเปิดเผยข้อมูล

3.1 การสอบสวน

เมื่อเกิดเหตุทุจริตคอร์รัปชัน ประธานกรรมการด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน พิจารณานุมัติและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องเพื่อสอบสวนการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องอาจประกอบไปด้วยบุคลากรจากฝ่ายทรัพยากรบุคคลและผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเป็นผู้พิจารณาข้อมูล เอกสารหลักฐาน เบาะแสต่างๆ และเมื่อพบว่าทรัพยากรบุคคลไม่เพียงพอหรือมีความต้องการผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม กำหนดให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ดำเนินการสรรหาบุคลากรดังกล่าวตามความเหมาะสม

ในกระบวนการสอบสวนนั้น จะต้องดำเนินงานด้วยความยุติธรรมและไม่เปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงให้รายงานความคืบหน้า หรือผลการสอบสวนให้แก่ประธานกรรมการ และรองประธานคณะกรรมการด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนรับทราบ เพื่อใช้ในการรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ กรณีที่พบอุปสรรคในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัท ให้รายงานต่อประธานกรรมการ และรองประธานคณะกรรมการด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อรายงานเรื่องดังกล่าวแก่คณะกรรมการตรวจสอบในการหาแนวทางแก้ไขอย่างทันท่วงที นอกจากนี้การดำเนินการสอบสวนการทุจริตคอร์รัปชันจะต้องจัดทำบันทึกการสอบสวน และเก็บข้อมูลหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีหลักฐานเพียงพอหากต้องนำไปใช้ในชั้นศาล

3.2 การลงโทษและการเยียวยา

3.2.1 การลงโทษ

เมื่อการดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้น และพบว่าการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นจริง คณะกรรมการสอบสวนการทุจริตคอร์รัปชันมีหน้าที่นำเสนอข้อเท็จจริงและข้อมูลหลักฐานแก่ผู้มีอำนาจ เพื่อพิจารณาทลงโทษ

ให้สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องบันทึกวิธีการพิจารณาบทลงโทษและข้อสรุปบทลงโทษใน และจัดเก็บไว้คู่กับเอกสารสำคัญในขั้นตอนการสอบสวนเป็นเวลา ทั้งนี้ การกำหนดบทลงโทษต่างๆ คณะกรรมการสอบสวนการทุจริตคอร์รัปชันอาจต้องปรึกษากับฝ่ายกฎหมายและผู้บริหารให้ชัดเจนก่อนการดำเนินการ

3.2.2 การเยียวยา

เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้น คณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร จะร่วมพิจารณาหามาตรการเยียวยาจากเหตุการณ์ทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น เช่น การปรับปรุงหรือเพิ่มเติมนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรการควบคุมภายใน หรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นต้น โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานเยียวยา (Action Plan) พร้อมด้วยกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท ผ่านคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาอนุมัติ

3.3 การเปิดเผยข้อมูล

บริษัทกำหนดให้ประธานคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้เปิดเผยข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันต่อหน่วยงานภายนอกที่มีหน้าที่กำกับดูแล เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือต่อสาธารณะ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม บริษัทกำหนดให้การตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของประธานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร

ทั้งนี้ บริษัทห้ามมิให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่หรือไม่ได้รับมอบหมายจากประธานคณะกรรมการบริษัทเปิดเผยข้อมูลด้านทุจริตคอร์รัปชันแก่บุคคลอื่นๆ ในบริษัท หรือหน่วยงานใดๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต

การทบทวนและปรับปรุงคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต

คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันฉบับนี้ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร โดยจะมีการทบทวนและปรับปรุงคู่มือฉบับนี้เป็นประจำทุกปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ทั้งนี้การปรับปรุงคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทผ่านคณะกรรมการตรวจสอบ และมีการสื่อสารคู่มือที่ได้รับการปรับปรุงดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน